

ДО

Г-Н БОЙКО БОРИСОВ, МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-ЖА НИКОЛИНА АНГЕЛКОВА, МИНИСТЪР НА ТУРИЗМА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ, МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-ЖА ДЕНИЦА САЧЕВА, МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО

Алтернативният и приключенски туризъм по време на и след COVID-19

Уважаеми г-н Министър-председател,

Уважаеми дами и господа,

Във връзка с обявеното извънредно положение и заповедта на министъра на туризма за временно преустановяване на всички организирани входящи и изходящи туристически пътувания, членовете на **Българската асоциация за алтернативен туризъм (БААТ)**, подкрепени от други български туроператори и еднолични собственици на малки, свързани с туризма бизнеси, предлагащи алтернативен и приключенски туризъм, бихме искали да Ви обърнем внимание за проблемите на нашия нишов пазар, произтичащи от спирането на услугите в сферата на туризма.

В настоящата криза сектор „Туризъм“ е най-засегнатият в икономиката ни. Наши членове и съмишленици са поставени пред реална опасност да фалират или да нямат ресурс (човешки и/или финансов) да реализират планираните си през 2020 и 2021 организирани пътувания. Невъзможността да предлагаме туристически услуги, които да бъдат реализирани днес, ни лишава от всякакви доходи и възможност да плащаме данъци, да предлагаме работа на екскурзоводи и планински водачи, да настаняваме в хотели и къщи за гости, да поддържаме персонал.

Алтернативният и приключенския туризъм в световен мащаб се разглеждат като нишов продукт с висока добавена стойност за местния пазар. В България този бизнес се характеризира с относително малък обем, но с изключително голямо социално и икономическо значение именно за по-изостаналите и затруднени планински и отдалечени региони, където дейността на нашия бранш децентрализира генерираните от него средства, посредством нашите доставчици - семейни хотели, къщи за гости, атракции, семейни ресторанти и местни водачи и хора предлагащи специализирани услуги - велосипеди, езда, убежища за наблюдение на диви животни и т.н. Неизбежните фалити в бранша ще доведат до загуби и за всички партньори по веригата и цели дестинации.

За разлика от други сектори, в които все пак някакви услуги и производство остават възможни засега в туризма и по конкретно по отношение на ТО и ТА анонсираната от МС помощ за запазване на работните места по т.нар схема “60% + 40% е абсолютно неадекватна.

Предлагаме на Вашето внимание мерки, които сме разделили на краткосрочни и дългосрочни.

КРАТКОСРОЧНИ МЕРКИ

По отношение на туроператорите:

В БААТ членуват и на БААТ симпатизират туроператори, предлагащи както организирани входящи, така и изходящи туристически пътувания в сферата на алтернативния и приключенски туризъм. Повечето наши членове и симпатизанти управляват семейни бизнеси или са малки дружества като сред нас са лидерите в този сегмент. Всички те в момента не обслужват своите клиенти; не реализират приходи; страдат от невъзможността да получат обратно изплатени аванси към доставчици на услуги в България и по света и т.н. Същевременно ежедневно полагат финансови и социални усилия да задържат своите високо квалифицирани човешки ресурси. Туроператорите също така са клиенти на всеки един търговец (авиолиния, хотел и др.) по веригата в едно организирано пътуване и липсата на финанси ще се отрази негативно на всички по веригата. В тази връзка молим за въвеждане на:

1. Мораториум върху социалните плащания за периода на извънредно положение и 6 месеца след това, разсрочване на отчисленията към бюджета по осигуровки на заетите лица и управителите на дружества, които се водят самонаети лица с договор за управление.

2. Еднократна финансова помощ за покриване в размер на направените разходи и отказ за възстановяване на плащания от доставчици на услуги или **безлихвен кредит, с отсрочка за начало на обслужването за срок от 6 до 12 месеца.**

3. Подкрепяме останалите браншови организации и настояваме в **Закона за туризъм да бъдат въведени в чл. 88 и 89** текстове, които да разгледат възможността за временно спиране на прилагането на тези норми в условията на извънредно положение и пандемия, с които да се уреди специфичната ситуация на невъзможност за ТО да изпълни своите задължения, независимо от неговата добра воля и предплатени услуги.

4. Отсрочване на застраховката „Отговорност на Туроператора“ в случаите, когато падежът за подновяване е в периода на извънредно положение, така че тези субекти да могат при отпадане на обстоятелствата, препятстващи тяхната дейност, да възстановят незабавно своята дейност в рамките на изискванията на Закон за туризма, като заплатят с нова дата застраховка.

Има нужда от разговор със застрахователите, които предлагат застраховка "Отговорност на туроператора" във връзка с покриване на настоящи щети или възникване на подобни в бъдеще при форсмажорни обстоятелства.

По отношение на екскурзоводите и планински водачи:

Качеството в организирани пътувания и възприятието на България като туристическа дестинация до голяма степен зависи от работата на екскурзоводите и планинските водачи. Те практикуват професията преди всичко, като самоосигуряващи се, на граждански договор или като управители на малки бизнеси. Въведените забрани обричат тези категории професии на глад. Те попадат изцяло извън категориите граждани и бизнеси, които могат да разчитат на компенсаторни мерки, поне засега. Може да се предполага, че много от тях биха били принудени да сменят професията. Провеждането на организирано пътуване без квалифициран екскурзовод и/или планински водач е **невъзможно и практически забранено**. Професионална преориентация дори само на 20% от настоящите кадри би поставила пред огромни изпитания дейността на туроператорите и приемащите дестинации в България, дори курортите. Действащите екскурзоводи и планински водачи са гръбнакът на този отрасъл. Поради това настоятелно Ви молим да подкрепите усилията ни да ги запазим. Общо става дума за под 900 души, които активно практикуват, при 1724 души общо регистрирани в Националния туристически регистър екскурзоводи и планински водачи.

Мерки в тяхна подкрепа:

1. **Финансови обезщетения/ еднократна финансова помощ в размер на до 2000 лева**, от Министерството на труда и социалната политика **в случай, че могат да удостоверят с документи професионалните си ангажименти в периода април-юни месец 2020 г. Става дума изключително и само за лица**, вписани в Националния туристически регистър

2. Мораториум върху плащанията на **здравни осигуровки** и запазване на **здравноосигурителните им права**.

3. **Възлагане на работа** съобразно знанията и компетенциите на всеки. Това може да бъде работа по изоставения уеб портал на Министерство на туризма www.bulgariatravel.org - чрез създаване на уникални статии, закупуване на подходящ снимков материал, работа по маркетингови инструменти в различните региони; планинските водачи, които имат опит в грижата за клиентите и работа в кризисни условия могат да бъдат ангажирани в социални дейности, за които в момента няма ресурс.

По отношение на местата за настаняване

БААТ обединява редица малки семейни бизнеси, предлагащи настаняване в семейни хотели, къщите за гости и всички останали категории, които са част от услугите в алтернативния и приключенски туризъм. Те работят основно с местната общност, поддържат местната икономика и вдъхват живот на немалко села и малки градчета. В момента основна част от тях са със 100% анулирани резервации до лято 2020 г. и с неясни очаквания за след това, което ще предизвика освобождаване на трудно намерен качествен персонал. За местата за настаняване към момента ситуацията е доста тежка и смятаме, че е важно да имат подкрепата на държавата, за да оцелеят. Предлагаме следните мерки:

1. **Лесен достъп до държавно гарантирани малки безлихвени кредити** за срок от поне 1 година.
2. **Намаляване или премахване на лихвите по кредити** и отсрочване на задължения по кредит за развитие на бизнеса.
3. **Мораториум върху социалните плащания за периода на извънредно положение и 6 месеца след това, разсрочване на отчисленията към бюджета по осигуровки на заетите лица**

ДЪЛГОСРОЧНИ МЕРКИ

Кризата, породена от коронавируса, все някога ще приключи.. Днес е важно да погледнем и към цената, която ще плати икономиката, която е не по-малко важна. Това ни задължава да погледнем напред.

Огромно е **значението на приключенския и алтернативен туризъм** като инструмент за устойчиво развитие на планинските и селски райони. Настояваме Министерството на туризма да фокусира ресурс и средства в следните направления:

1.Целева реклама за вътрешния туризъм - Министерството на туризма следва категорично да насърчи прекарването на ваканции в планините и селата на България в духа на здравословен начин на живот и подкрепя за местното население и икономика.

2. Засилване на мерките за ограничаване на нелегалното практикуване на професиите „Екскурзовод“ и „Планински водач“, нелицензирано организиране на пътувания и оперирането без категоризация на места за настаняване. По време и след кризата е от изключителна важност да подкрепим хората и бизнесите, които работят в светлата икономика. Готови сме да предложим конкретни мерки и да подкрепим в тази насока Комисията за защита на потребителите. Очакваме след края на извънредното положение да бъдем поканени за участия във всякакви предложени от вас формати за проблемите на българския и в частност алтернативния и приключенски туризъм.

3.Национална туристическа реклама

В световен мащаб интересът е към активност сред природата, чиста и здравословна храна от местни производители, пътувания в малки групи по интереси с акцент върху автентичността. Благодарение инициативността и предприемчивостта на активни бизнеси на пазара, България е завоювала едно видимо място на европейския пазар, при това без каквато и да е маркетингова подкрепа от страна на държавата. След края на пандемията липсата на категоричен ангажимент към този вид туризъм ще ни постави на опашката дори на Балканите.

От името на Българската асоциация за алтернативен туризъм изразявам готовност да препоръчам на Министерството на туризма експерти в сферата на алтернативния, планинския пешеходен, вело и приключенски туризъм, които със своя дългогодишен опит биха били полезни за намирането на най-добрите решения.

С уважение,

Елеонора Йосифова - председател на УС на Българска асоциация за алтернативен туризъм

Орлин Чачановски - председател на Планини и хора - Асоциация на планинските водачи на България

Алекстрек ЕООД

Ар ен Би Адвентчър ООД

Сдружение "Байкария"

Боженски чифлик ЕООД

Инто дъ Уайлд ООД

Номадия ООД

член на Eurogites и ECEAT International

baatbg@gmail.com

www.baatbg.org

Одисея-Ин ООД

Палахутев Травел ЕООД

Пенгуин Травъл ООД

Топ Гайдс ООД

Травентурия ООД

Треккинг ЕООД

ТрекМания ООД

Трек Дъ Уърлд ЕООД

Трип-Номад Тийм ООД

31.03.2020 г., гр. София